

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

Сучасні процеси європейської інтеграції

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	вибіркова	Форма навчання:	денна
Освітній ступінь:	магістр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	073 Менеджмент		
освітня програма	Менеджмент. Управління закладом освіти		
Рік навчання:	1-2	Семестр:	1-3
Кількість кредитів (годин):	4 (120 год.: 16- лекції; 16- семінарські; 88 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Коваль Віктор Васильович

Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: victor-koval@ukr.net

Години консультацій на кафедрі: П'ятниця, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Сучасні процеси європейської інтеграції» призначена для поглиблення фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент, але може бути цікавою та корисною й студентам інших спеціальностей.

Курс присвячено питанням сутності і змісту європейської інтеграції, проблемам формування в студентів комплексу знань щодо формування та розвитку євроінтеграційних процесів, усвідомлення їх системної сутності та розуміння проблем і перспектив посилення взаємозв'язків України та Європейського Союзу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності, принципи і методи організації різних форм співробітництва як з державами Європейського Союзу, так і з різними європейськими структурами, а також підготовки до самостійного ведення бізнесу в ЄС.

Метою вивчення дисципліни є засвоєння студентами комплексу знань щодо формування та розвитку євроінтеграційних процесів, усвідомлення їх системної сутності та розуміння проблем і перспектив посилення взаємозв'язків України та Європейського Союзу.

Передумови для вивчення дисципліни «Сучасні процеси європейської інтеграції»: базується на вивченні таких дисциплін як «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Стратегічний менеджмент та маркетинг» та інших.

Міждисциплінарні зв'язки. Деякі теми дисципліни «Сучасні процеси європейської інтеграції» тісно пов'язані з такими предметами як: «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- теоретико-методичних основ розвитку Європейського Союзу та виявити основні передумови ефективної взаємодії країн – учасниць інтеграційного об'єднання;
- основ теорії організації й інституційну структуру ЄС, проаналізувати функції основних європейських інституцій;
- принципів та базові засади функціонування спільного ринку ЄС, принципи його регулювання, ключові засади вільного переміщення товарів, послуг, капіталу та робочої сили;
- аналізу інтеграційних процесів, оцінки їх наслідків для окремих країн, всього об'єднання та світу;
- особливостей навичками комплексної оцінки горизонтальних та секторальних політик в ЄС та основних напрямів зовнішньоторговельної політики ЄС;
- розуміння умов та наслідків інтеграції України в ЄС як частину світової економіки.

2. Уміння:

- формування у студентів умінь і навичок щодо ефективного використання набутих знань для самостійного аналізу процесів та явищ регіональної економічної інтеграції;
- вміння аналізувати напрями та механізми регулювання конкуренції на спільному ринку ЄС з метою виявлення труднощів, з якими доведеться стикатися вітчизняним підприємствам – суб'єктам ЗЕД, що виходять на європейський ринок;
- засвоєння системних знань щодо основних принципів та напрямів формування внутрішнього єдиного ринку ЄС, його зовнішньоторговельної політики, механізмів прийняття рішень, інституційного та правового забезпечення реалізації єдиних політик у сфері інновацій, енергетики, транспорту тощо з метою їх імплементації у регіональні та національну стратегії європейської інтеграції;
- формування комплексного підходу до розуміння механізмів включення України в процес міжнародного співробітництва з країнами ЄС у різних сферах економіки.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- здатність до подальшого навчання.

5. Структура дисципліни

Тема 1. Чинники, передумови та етапи розвитку європейської інтеграції

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови розвитку інтеграційних процесів в Європі. 2. Історичні етапи європейської інтеграції. 3. Цілі, завдання та принципи європейської інтеграції. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с. 4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44. 5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна інтеграція як основа майбутнього ЄС (за регіонами, робота в групах). 2. Створення Європейського Союзу: правові та організаційні засади функціонування Європейських Спільнот в Маастрихтському, Амстердамському та Ніццькому договорах. Лісабонський договір. <p><i>Тестування в системі дистанційного навчання</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с. 4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції

	<p>України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати доповіді на тему (за вибором студента):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Причини та передумови розвитку інтеграційних процесів в Європі. – Місце та роль ЄС у міжнародних економічних відносинах. – Дезінтеграційні процеси в Європі: причини та можливі наслідки 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>

Тема 2. Інституційні засади функціонування Європейського Союзу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна інституційна система Європейського Союзу. 2. Етапи формування сучасної інституційної системи ЄС. 3. Функції офіційних інституцій ЄС. 4. Напрями реформування інституційної системи ЄС 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади</p>

	<p>стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика офіційних інститутів ЄС: цілі, завдання, принципи функціонування. 2. Розподіл повноважень між національними та наднаціональними органами ЄС. 3. Допоміжні інституції Європейського Союзу. 4. <i>Перспективи реформування інституційної системи ЄС (ситуаційний аналіз).</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С. 4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44. 5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати доповіді на тему (за вибором студента):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Причини та передумови реформування інституційної системи ЄС. • Роль інституцій ЄС у розвитку інтеграційних процесів. • Заснування та діяльність Європейського центрального банку». • Зміст діяльності окремих органів та інститутів Співтовариства <p>Відмінність органів ЄС від національних урядових органів країн-членів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналоги органів та інститутів Співтовариства в структурі національного уряду. • Участь окремих країн-членів Європейського Союзу у формуванні 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції</p>

<p>доходної частини бюджету ЄС. Динаміка витрат за статтями бюджету ЄС за останні п'ять років.</p>	<p>України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44. 5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
--	--

Тема 3. Спільний ринок як основа функціонування ЄС

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та принципи функціонування спільного ринку ЄС. 2. Роль інституцій ЄС у функціонуванні спільного ринку ЄС. 3. Етапи формування спільного ринку Європейського Союзу. 4. Нормативно-правова база функціонування спільного ринку ЄС 5. Умови реалізації вільного руху товарів на ринку країн ЄС. 6. Регулювання вільного руху осіб в ЄС. 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентіві України. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с. 4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44. 5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спільний ринок як економічна основа функціонування Європейського Союзу. 2. Інституційна та правова основа функціонування спільного ринку ЄС. 3. Свободи Європейського Союзу. 4. <i>Напрями подальшої лібералізації торговельних, валютно-фінансових та міграційних відносин в ЄС (робота в групах, дискусія)</i> 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентіві України. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ,</p>

	<p>2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати доповідь на тему «Проблеми реалізації вільного руху послуг в ЄС» (за вибором студента).</p> <p>1. За даними інтернет-видань знайти приклади дискримінаційних обмежень вільного руху капіталу з третіх країн до ЄС</p> <p>2. Підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвиток принципу субсидіарності в рамках ЄС.. – Єдиний європейський акт та поглиблення політичної інтеграції в Європі. – Поглиблення європейської інтеграції та проблема державного суверенітету. Розвиток громадянства Європейського Союзу. – Моніторинг персоналу як механізм підтримки адекватної кадрової політики. 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>

Тема 4. Європейський валютний союз: критерії вступу та проблеми функціонування

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Передумови формування Європейського валютного союзу.</p> <p>2. Критерії приєднання країн до ЄВС.</p> <p>3. Нормативно-правова база функціонування ЄВС.</p> <p>4. Наслідки формування ЄВС.</p>	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки</p>

	<p>транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Сутність економічного та валютного союзу ЄС та історія його формування.</p> <p>2. Критерії приєднання до ЄВС (дослідження по країнах—членах ЄС).</p> <p>3. Характеристика ЄСЦБ як ключової інституції ЄВС.</p> <p>4. Податкова гармонізація як напрям фінансової політики ЄС.</p> <p>5. Основні етапи бюджетного процесу в ЄС.</p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. <i>Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>На основі статистичних даних оцінити перспективи розширення єврозони.</p> <p>Оцінити наслідки впровадження єдиної валюти для країн – членів ЄС.</p> <p>Зробити дайджест інтернет-ресурсів на тему: валютна дезінтеграція в ЄС.</p> <p>Оцінити можливості виходу окремих країн з єврозони (на прикладі Греції, Іспанії, Кіпру тощо)</p>	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. <i>Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p>

	<p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
--	---

Тема 5. Торговельна політика ЄС

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови формування спільної торговельної політики ЄС. 2. Принципи, цілі та завдання спільної торговельної політики ЄС. 3. Комунарні та національні повноваження у сфері торгівлі. 4. Інституційні та нормативно-правові засади реалізації спільної торговельної політики ЄС 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні правила регулювання імпорту та експорту. 2. Система преференції ЄС у взаємній торгівлі з третіми країнами. 3. Антидемпінгове, антисубсидійне та запобіжне регулювання. 4. Квотування і ліцензування 	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки</i></p>

<p>зовнішньоторговельних операцій.</p>	<p><i>транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: За даними сайту СОТ порівняти зовнішньоекономічну політику країн, країн ЄС та України. Зробити висновок щодо моделі зовнішньоекономічної політики окремих держав.</p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодощук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>

Тема 6. Секторальні політики ЄС

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Організаційно-правові засади формування спільної аграрної політики ЄС.</p> <p>2. Напрями структурної перебудови в аграрному секторі ЄС.</p> <p>3. Регулювання експорту та імпорту сільськогосподарської продукції в ЄС.</p> <p>4. Проблеми створення ЗВТ Україна – ЄС в аграрному</p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. <i>Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p>

	<p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інноваційна та науково-технічна політика Євросоюзу: цілі, завдання та принципи. 2. Механізми та інструменти реалізації інноваційної та науково-технічної політики ЄС. 3. Лісабонська стратегія про Європейський дослідницький простір та інструменти її реалізації. 4. Сучасна інноваційна політика ЄС. 	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Підготувати реферат на тему «Особливості науково-технічного розвитку країн ЄС» (за вибором студента).</p> <p>Підготувати дайджест періодичних джерел щодо проблем розвитку різних галузей АПК ЄС.</p> <p><i>Підготувати 5 аргументів за та проти лібералізації зовнішньої торгівлі сільсько-господарською продукцією між Україною та ЄС у контексті створення ЗВТ</i></p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. <i>Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської</p>

	<p>інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
--	---

Тема 7. Соціальна політика Європейського Союзу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, завдання та цілі соціальної політики ЄС. 2. Інституції ЄС у сфері соціальної політики та їх основні функції. 3. Механізми реалізації європейської соціальної політики. 4. Політика ЄС у галузі освіти 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58 3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с. 4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44. 5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце України у зовнішній енергетичній політиці ЄС. 2. Особливості організації європейського транспортного ринку. Програми ЄС щодо розвитку транспорту. 3. <i>Напрями співробітництва України з ЄС у транспортній сфері (ситуаційний аналіз).</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. <i>Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18. 2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61.

	<p>C.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуватися до дискусії на тему «Роль альтернативних джерел енергії у формуванні внутрішнього енергетичного ринку країн ЄС». Підготувати есе на тему (за вибором студента):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості організації європейського транспортного ринку. • Проблеми та перспективи залучення ЄС до відновлення вітчизняної ГТС. <p><i>Роль міжнародних транспортних коридорів у розвитку інфраструктури України.</i></p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>

Тема 8. Регіональна політика та політика зближення ЄС

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, передумови та етапи формування регіональної політики ЄС. 2. Принципи функціонування регіональної політики ЄС. 3. Інституції ЄС у сфері регіональної політики. 4. Наслідки регіональної політики та політики зближення ЄС 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу:</p>

	<p>переваги та недоліки. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Стадії реалізації регіональної політики ЄС.</p> <p>2. <i>Ініціативи Jaspers, Jeremie, Jessica, Jasmine</i> як інструменти регіональної політики ЄС (робота в групах).</p> <p>3. Основні інституції у сфері регіональної політики та їх функції.</p> <p>4. Організаційний механізм політики згуртування та координація національних регіональних політик. Транскордонне співробітництво в ЄС.</p> <p><i>Тестування в системі дистанційного навчання</i></p>	<p>1. Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61. С.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 С.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Public Administration</i>. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. <i>Економіка та держава</i>. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагиату, о бсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Інституції та бюджет Європейського Союзу. – Теоретичні моделі європейської інтеграції. – Створення Європейського Економічного Союзу. 	<p>Резніков В. В. Інституційно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. <i>Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць ДРІДУ НАДУ при Президентові України</i>. 2019. №. 22. С. 12-18.</p> <p>2. Степаненко Н. О., Степаненко В. О. Інтеграція України до Європейського Союзу: переваги та недоліки. <i>Вісник економіки транспорту і промисловості</i>. 2018. №. 61.</p>

<p>– Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі.</p> <p>– Україна та процеси Європейської інтеграції.</p> <p>2. Вивчення та доповнення матеріалу, підготовка до усного опитування.</p> <p>– Навести приклади проєктів, реалізованих у рамках регіональної політики ЄС.</p> <p>– На основі статистичних даних оцінити, які країни є найбільшими реципієнтами ресурсів у межах регіональної політики ЄС.</p>	<p>C.56-58</p> <p>3. Шестерняк М. М. Аудиторська діяльність в Україні: особливості європейської інтеграції. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 234 с.</p> <p>4. Резніков В. В. Концептуальні засади стратегії формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. Public Administration. 2020. №. 1. С. 44.</p> <p>5. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Тодошук А. В. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава. 2018. №. 10. С. 4-9.</p>
---	--

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота має комплексний характер: вона містить теоретичні завдання та 20 тестових завдань.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант 1

I. Розкрити теоретичні питання:

1. Інтеграція як невід'ємна ознака розвитку та функціонування людських спільнот: сутність та передумови
2. Європейське врядування як різновид державного управління (5 балів)

II. Тестові завдання

1. Кількість країн-членів Європейського союзу:
 - а) 23 країни
 - б) 27 країн
 - в) 28 країн

2. Розвиток торговельно-економічних відносин України з ЄС стримують
- проблеми з конвертуванням Євро в Україні
 - невирішені проблеми, пов'язані з режимом доступу українських експортерів на ринок ЄС
 - торгові війни з РФ
3. Одним з пріоритетних напрямків зовнішньої економічної діяльності України є
- розвиток співпраці з РФ
 - перехід до інноваційно-інвестиційного напрямку розвитку країни, що створює передумови для структурної перебудови економіки
 - подальший розвиток торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва з країнами ЄС
4. Неухильна реалізація курсу на інтеграцію до Європейського Союзу забезпечуватиме гарантії
- верховенства права, демократії, дотримання прав людини, розвиток в Україні громадянського суспільства, побудову соціально орієнтованої ринкової економіки.
 - майбутнього економічного зростання України у всіх галузях виробництва
 - зростання кількості робочих місць та рівня заробітних плат в державних установах
5. З точки зору ЄС, Україна становить
- собою плацдарм для проведення військових дій проти Росії в майбутньому
 - високу зацікавленість іноземного капіталу щодо поглиблення економічних зв'язків
 - новий ринок збуту для країн-членів ЄС
6. Основою успішності євроінтеграційних зусиль може стати для країн-членів ЄС
- виваженість, врахування всієї сукупності реальних обставин і тенденцій
 - кваліфікація
 - прагнення до формального результату
7. Розробка, формулювання і реалізація українських ініціатив, щодо партнерства Україна-ЄС у галузі безпеки, а також європейська інтеграція України, має відбуватися
- з урахуванням менталітету жителів України
 - з урахуванням наявності розходжень між країнами-членами ЄС з приводу його майбутньої моделі.
 - з урахуванням загального рівня розвитку економіки України
8. Співробітництво України з Європейським Союзом необхідне для
- технологічного оновлення українського виробництва
 - забезпечення вимоги громадян щодо вступу у ЄС
 - ефективного протистояння РФ у торговій війні
9. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає у
- збільшенні податкових надходження для наповнення державного бюджету
 - зближенні із сучасною європейською системою права
 - розробкою більш жорстких законів, що стосуються свободи слова
10. Угода про асоціацію з Європейським Союзом – це
- договір, який затверджує державу як повноцінного члена ЄС
 - договір, що дозволяє тільки безмитний в'їзд в будь-яку країну ЄС
 - договір між ЄС та державою — не членом ЄС, що створює рамки для співпраці між ними
11. Якщо дві країни укладають угоду, за якою експортно-імпорتنі операції резидентів цих країн не оподатковуються митами, то така форма інтеграції називається:
- зоною вільної торгівлі;
 - спільним ринком;
 - митним союзом;
 - економічним союзом.
12. До передумов інтеграції належить:
- сприяння структурній перебудові економіки;

- б) вплив ресурсів від менш економічно розвинених до більш розвинених країн;
 в) територіальна віддаленість країн;
 г) близькість рівнів економічного розвитку та ступеня економічної зрілості країн, що інтегруються.
13. Найбільш розвинутим інтеграційним угрупованням у світі є:
 а) Бенілюкс;
 б) ЄС;
 в) НАФТА;
 г) БРІК.
14. Остаточне скасування митних тарифів у взаємній торгівлі за умови збереження національних митних тарифів щодо третіх країн веде до утворення:
 а) спільного ринку;
 б) зони вільної торгівлі;
 в) митного союзу;
 г) преференційної торгової угоди.
15. Процес інтеграції, що приводить до зближення господарських механізмів, прибирає форми міждержавних угод і узгоджено регулюється міждержавними органами, називається:
 а) зоною вільної торгівлі;
 б) спільним ринком;
 в) митним союзом;
 г) економічним союзом.
16. Система міждержавних органів, що координують діяльність інтеграційних об'єднань, створюється на етапі:
 а) преференційної торгової угоди;
 б) митного союзу;
 в) зони вільної торгівлі;
 г) функціонування об'єднання.
17. Показник, який характеризує рівень відкритості національної економіки, є:
 а) експортний потенціал країни; б) експортна квота; в) структура експорту;
 г) індекс експортних цін
18. До зовнішньоторговельних операцій не належать:
 а) експортні операції; б) імпорتنі операції; в) операції зустрічної торгівлі;
 г) реекспортні операції; д) усі відповіді неправильні.
19. Процес інтернаціоналізації означає:
 а) досягнення певного ступеня єдності торгівлі, виробництва та кредитно-фінансової сфери національних держав; б) формування багаторівневої світової системи господарських зв'язків, яка об'єднує окремі країни в глобальний світовий комплекс; в) зростаючу зв'язок і взаємозалежність окремих національних економічних систем; г) всі відповіді вірні
20. Європейський Союз був заснований
 1) Єдиним Європейським актом 1987 р.;
 2) Маастрихтським договором 1992 р.;
 3) Лісабонським договором 2007 р.;
 4) Амстердамським договором 1997 р

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahne_n_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних

	завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування ситуацій.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність

помилки при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

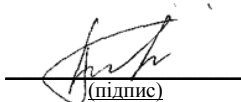
Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Викладач

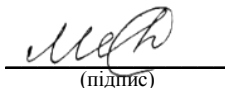
(підпис)

Коваль В.В.
(ПІБ)

Затверджено на засідання кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Протокол № 9 від 11 січня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)